

Text 6

Nom i cognoms: _____ Data: _____

1 Llegeix aquest text:

Has estat mai a prop d'un volcà? En aquestes zones el paisatge és molt especial, ja que quan la lava es refreda genera molts tipus de roca diferents. Aquestes són algunes de les **roques volcàniques** més freqüents.

La lava que se solidifica amb una superfície arrugada en forma de corda té un nom hawaïà: **pahoehoe**.

En canvi, si la lava forma una superfície de cendra feta de fragments irregulars s'anomena **aa**.

De vegades, del cràter brolla una escuma que conté bombolles de gas. Quan es refreda aquesta escuma modela un tipus de roca molt lleugera que fins i tot flota a l'aigua: és la **pedra tosca**.

D'altra banda, quan la lava flueix d'un cràter situat sota l'aigua, es refreda ràpidament en forma de **coixí**, i es creen unes *crostes seques* a la superfície que envolten masses líquides de lava.

Finalment, unes altres roques volcàniques són les *columnes*. Es constitueixen quan l'erosió provoca el desgast del volcà i de la roca que envolta la xemeneia i deixa només un tub vertical de lava freda i esquerdada.

2 Completa aquest quadre a partir de la informació del text.

	Nom	Com es forma
Roca 1	pahoehoe	_____ _____
Roca 1	_____	_____ _____
Roca 3	_____	_____ _____
Roca 4	_____	_____ _____
Roca 5	_____	_____ _____

Text 7

Nom i cognoms: _____ Data: _____

1 Llegeix aquest text:

En èpoques de sequera les ciutats necessiten portar aigua de llocs llunyans. Per això els romans van construir grans canals de pedra: els aqüeductes. Els més antics passaven per sota terra, coberts d'un arc per evitar que l'aigua s'endurís o s'escalfés. Saps com construïen un aqüeducte els romans?

En primer lloc, excavaven una trinxera en un terreny tou i asseguraven les parets temporalment amb puntals de fusta.

Després, col·locaven pedres a terra per construir una espècie de calçada temporal per la qual circulaven les carretes.

A continuació, portaven la pedra ja tallada a la pedrera, la col·locaven al terra i a les parets, i la tapaven amb argamassa per impedir possibles filtracions.

El pas següent consistia a col·locar la coberta. Estava feta amb dues pedres iguals recolzades l'una contra l'altra. Amb ajuda de cordes, deixaven caure les pedres fins que les vores superiors es tocaven.

Finalment, després d'enretirar les cordes, tapaven el canal amb terra i escampaven la terra que sobrava perquè hi creixés la vegetació. I l'aqüeducte ja estava a punt per començar a transportar aigua!

2 Escribe un títol que resumeixi el contingut del text.

3 Numera aquestes il·lustracions d'acord amb l'ordre en què es descriuen en el text.

4 Escribe el resum del text a partir de les il·lustracions anteriors:

Text 8

Nom i cognoms: _____ Data: _____

1 Llegeix aquest text:

Com que a l'Àrtic hi fa molt de fred, no s'hi pot conrear res. És per això que els inuit tenen una dieta ben especial.

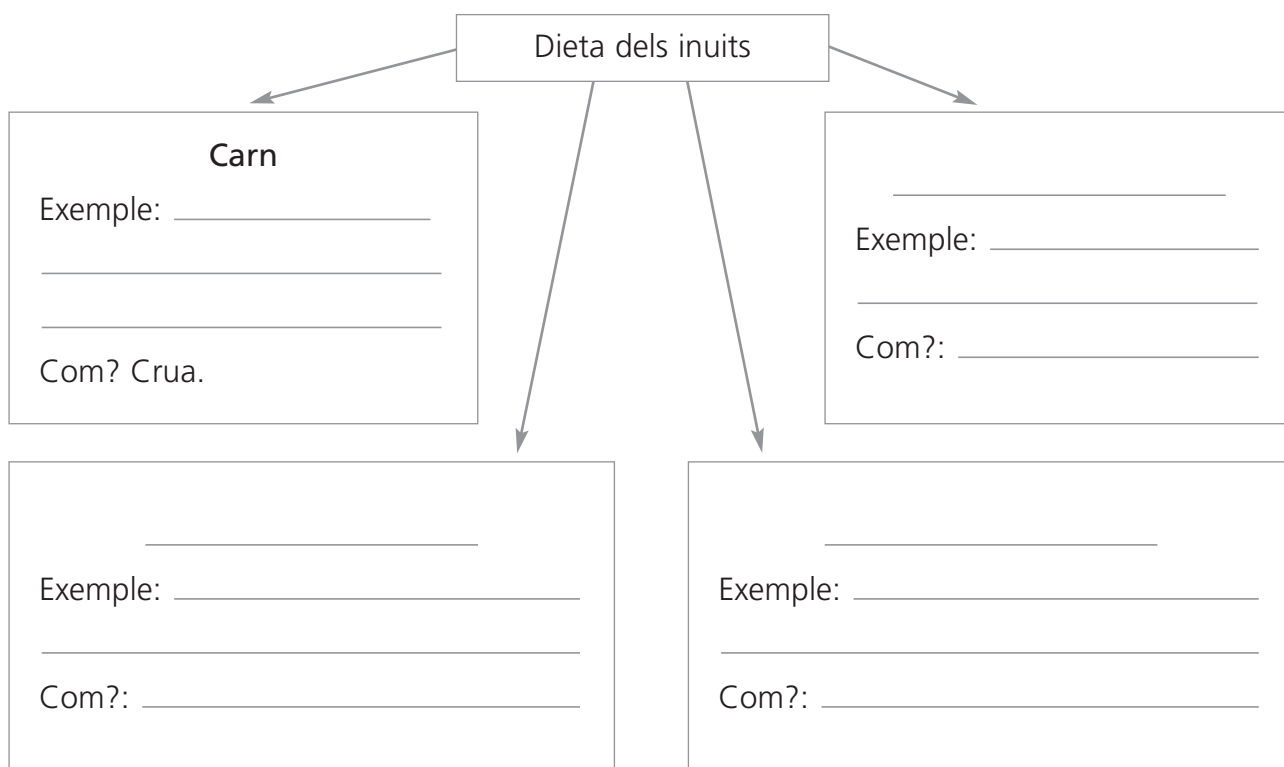
L'aliment principal dels habitants del Pol Nord és la **carn** de foca, de caribú i de balena. Normalment la mengen crua, ja que així és més rica en vitamina C i això els permet prescindir de la fruita fresca.

Durant la primavera, els inuit cacen gavotins de xantus, uns **ocells** petits de plomatge blanc i negre, i se'ls mengen crus o cuits. També els guarden a dins d'una pell de foca que enterren durant mesos fins que es podreix. Aleshores, ho consideren una menja exquisida: el kaviak.

Quan arriba l'estiu, els inuit surten a pescar truites als llacs de l'interior. El **peix** és un complement valuós de la seva dieta perquè conté vitamina D. Els inuit l'assequen al sol, després el guarden a dins de sacs per tal de consumir-lo a l'hivern.

A l'estiu els inuit també mengen **plantes**. Masteguen l'escorça del salze àrtic, les fulles aspres de l'agrella, rica en vitamines, i una gran varietat de baies.

2 Completa l'esquema següent:

3 Resumeix en una oració el contingut del text.

Text 9

Nom i cognoms: _____ Data: _____

1 Llegeix aquest text:

T'has aturat mai a pensar tot el que llences cada dia? Cada any es gasta més i més energia per produir productes nous que després també es llencen i s'acumulen en muntanyes de residus.

Aquí tens alguns consells per reduir la quantitat de residus que produïm a casa:

Cal que t'informis de les possibilitats de reciclatge que hi ha al lloc on vius per **reciclar** tot el que puguis, en comptes de llençar-ho tot barrejat en la mateixa bossa d'escombraries.

Evita comprar productes d'un sol ús. Sovint podem adquirir **productes de llarga durada**, en comptes d'uns altres que cal llençar després de fer-los servir.

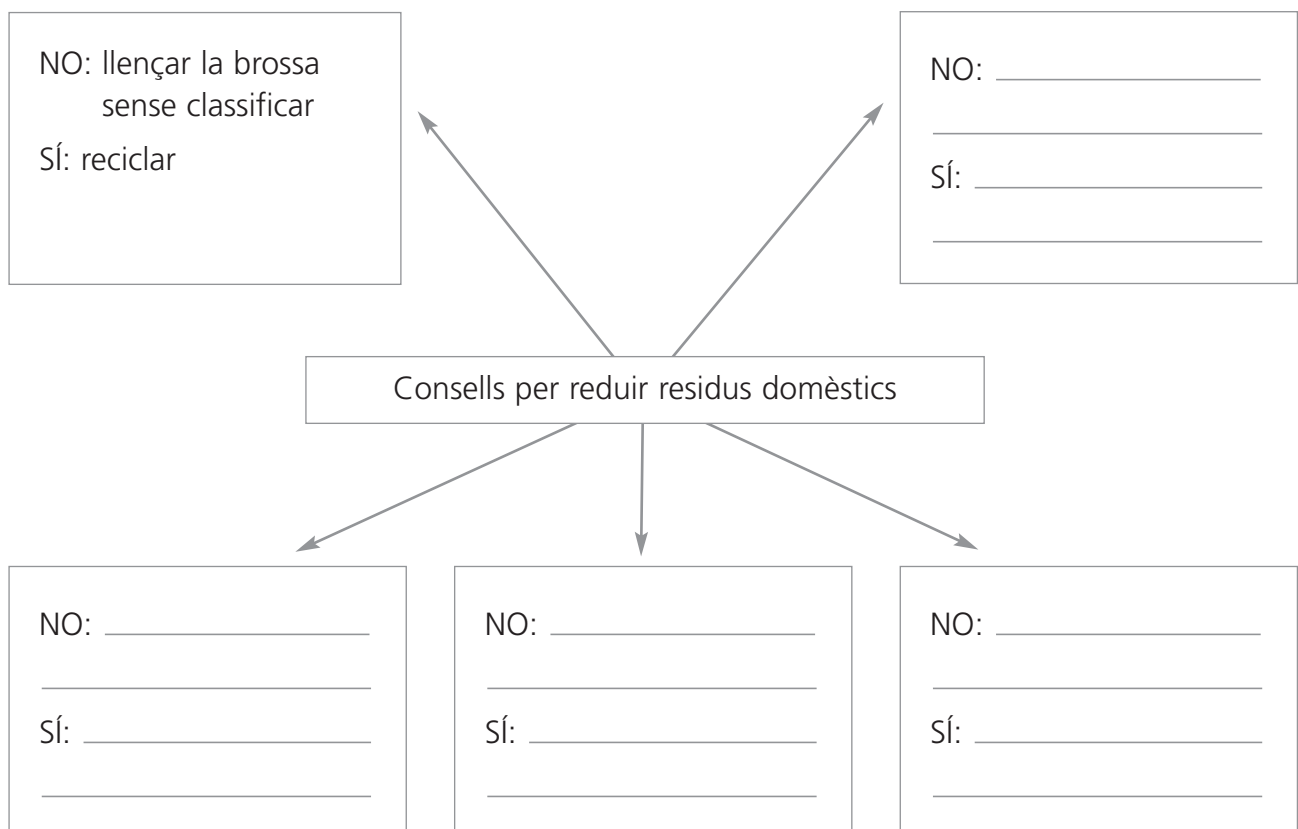
No llencis la **roba vella**. És millor donar-la a organitzacions que s'encarregaran de fer-la arribar a persones necessitades.

Quan algun aparell, com pot ser la nevera o la rentadora, es fa malbé, és millor **reparar-lo** en comptes de llençar-lo i comprar-ne un altre de nou.

Finalment, és preferible que portis la teva **bossa** o el cabàs quan vas a comprar, per no acumular bosses de plàstic innecessàries.

Seguint aquests consells tots contribuïrem a estalviar i a eliminar el consum innecessari de matèries primeres.

2 Completa aquest esquema:

Text 10

Nom i cognoms: _____ Data: _____

1 Llegeix aquest text:

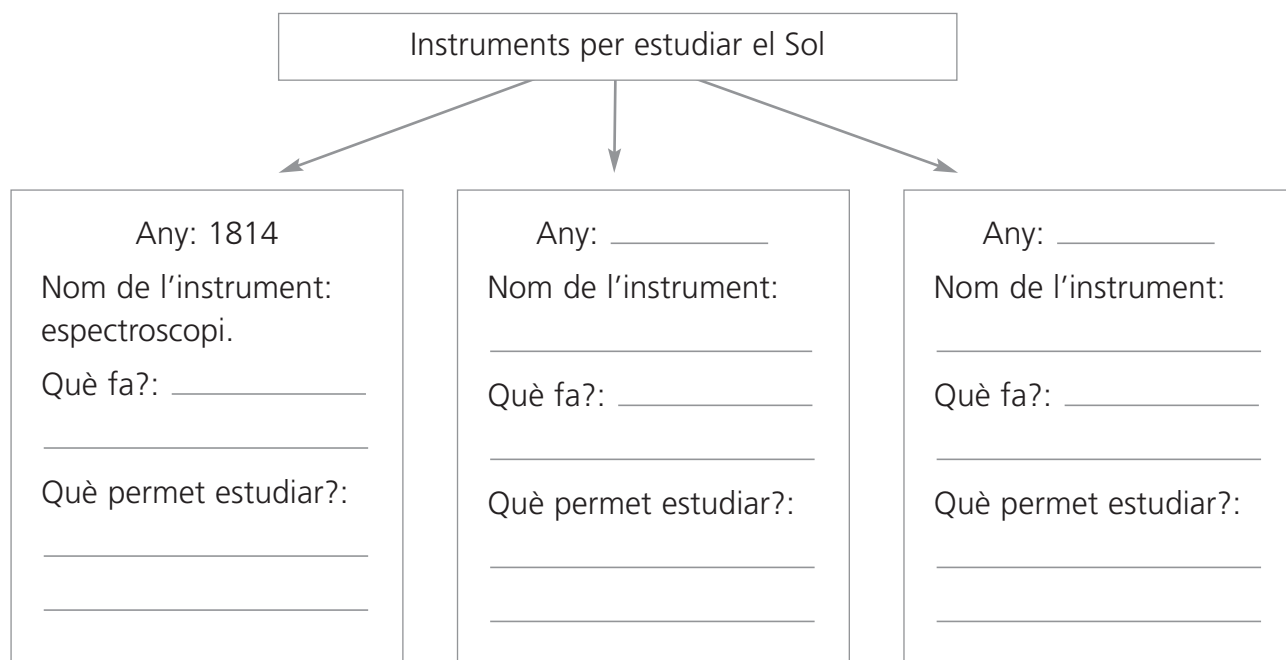
Segurament ja saps que mai no hem de mirar directament el Sol, perquè la intensitat dels seus raigs ens podria danyar els ulls. És per això que, per estudiar el Sol, els científics han utilitzat alguns instruments especials. Aquí en tens alguns exemples:

Des del 1814 s'utilitza l'**espectroscopi**. Aquest instrument descompon la llum blanca a través d'un prisma. Gràcies a l'espectroscopi s'ha observat que les ones de llum tenen colors diferents, com passa de manera natural quan es forma l'arc de Sant Martí.

Des del 1891 els científics utilitzen l'**espectroheliògraf**, que reproduïx fotogràficament imatges monocromàtiques (d'un sol color) del Sol i permet conèixer quins elements el constitueixen.

Des del 1931, gràcies al **coronògraf**, els científics poden observar directament el Sol i estudiar-ne la corona. Aquest instrument provoca un eclipsi artificial per mitjà d'una pantalla que només deixa passar la llum de la corona.

2 Completa aquest esquema dels instruments per estudiar el Sol.

3 Escriu un resum del text a partir de la informació de l'esquema.
